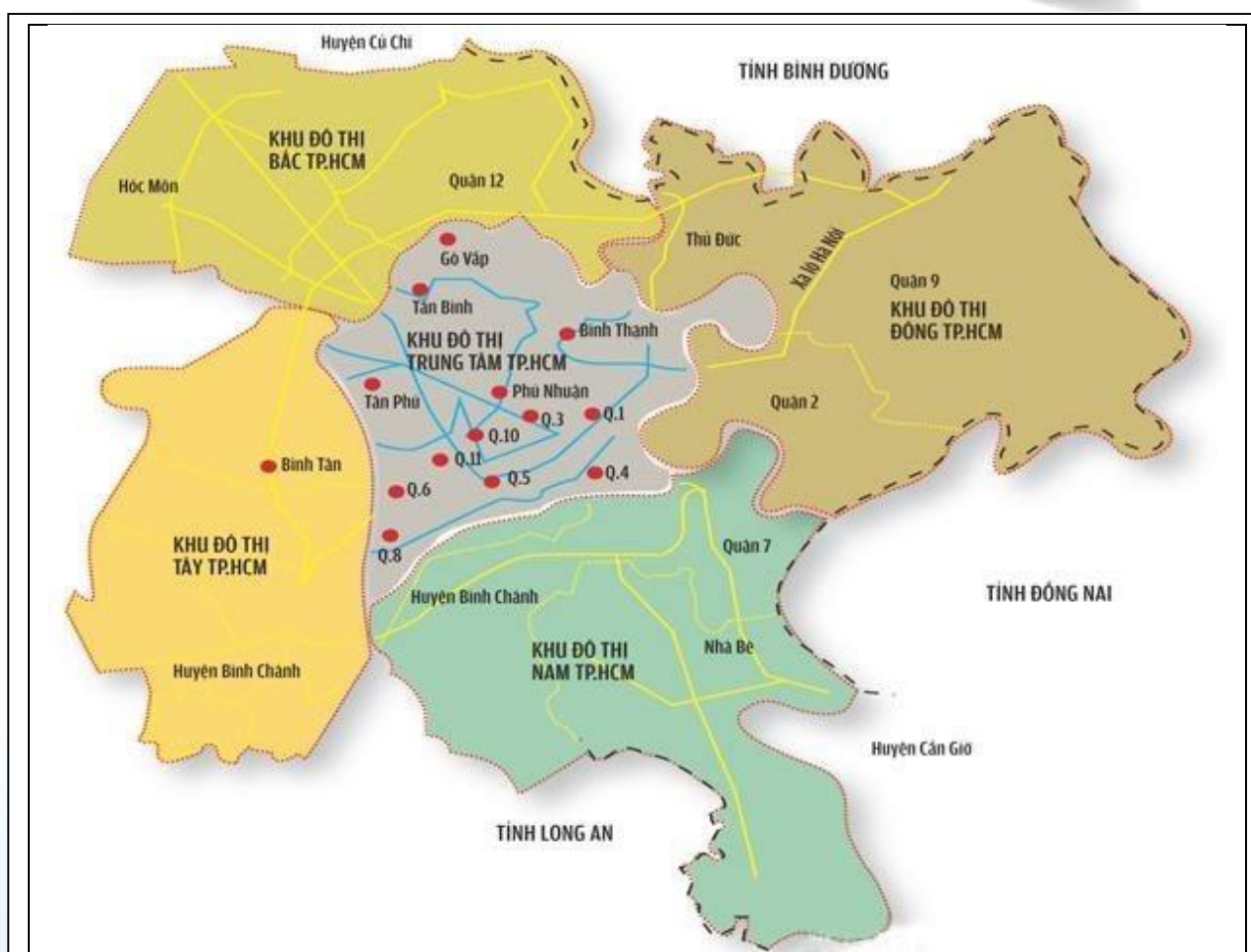

CHỦ ĐỀ 2

SẮC MÀU NGÔN NGỮ Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Hình 1. Vị trí địa lý của Thành phố Hồ Chí Minh
nằm trong vùng chuyển tiếp giữa miền Đông Nam Bộ và Tây Nam Bộ

(Nguồn: hcmc210nguyenvanquyet.wordpress.com)

I. TÌM HIỂU MỘT SỐ ĐẶC TRƯNG TIÊU BIỂU CỦA NGÔN NGỮ Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phố Hồ Chí Minh là trung tâm kinh tế – văn hoá lớn của cả nước. Mảnh đất lành này là miền đất hứa của bao người con xa xứ. Vì vậy, ngôn ngữ ở nơi đây vừa mang màu sắc của ngôn ngữ bản địa, vừa thể hiện sự đa dạng, hài hoà của ngôn ngữ các vùng miền và dân tộc khác.

Nằm trong vùng chuyển tiếp giữa miền Đông Nam Bộ và Tây Nam Bộ, giọng nói của người dân Thành phố Hồ Chí Minh vừa có nét rắn rỏi, chất phác của miền Đông nắng gió, vừa mang âm hưởng ngọt ngào, hào sảng của miền Tây sông nước. Khác với chất giọng âm nhẹ, khi trầm khi bổng của người Hà Nội, giọng nói ngọt ngào như “mía lùi” của người dân vùng sông nước Tây Nam Bộ; giọng người Thành phố Hồ Chí Minh cũng ngọt, nhưng là cái ngọt thanh, nhẹ và khó lẫn vào đâu được. Cách sử dụng từ ngữ của người dân nơi đây mang phong vị mộc mạc, chân chất, dễ mến. Dù là người bản địa hay người từ vùng đất khác đến, nếu đã gắn bó dài lâu với thành phố mang tên Bác thì trong giọng nói sẽ mang những nét đặc trưng riêng. Ta có thể nhận ra ngay đó là “giọng người Sài Gòn” khi ai đó cất lời.

Trải qua quá trình hình thành và phát triển, Thành phố Hồ Chí Minh tập hợp nhiều người dân đến từ nhiều vùng miền khác nhau, dẫn đến sự giao thoa về mặt văn hoá, kinh tế và ngôn ngữ. Người dân từ các miền đất khác mang những nét ngôn ngữ đặc trưng của địa phương đến đây học tập và làm việc, những sắc màu ngôn ngữ này dung hoà cùng ngôn ngữ bản địa, tạo ra nét đẹp riêng: thanh thanh, sang sảng, ngọt ngào, mộc mạc và khí khái. Quá trình ấy chưa từng dừng lại, ngôn ngữ ở Thành phố Hồ Chí Minh vẫn tiếp tục thể hiện sự đa dạng và dung hợp với những ngôn ngữ từ nơi khác đến.

Hình 2. Thành phố Hồ Chí Minh – nơi tập hợp nhiều dân tộc và người dân đến từ nhiều vùng miền khác nhau
(Nguồn: thanhnien.vn)

Sự đa dạng, dung hợp và hài hoà chính là những đặc trưng cơ bản của ngôn ngữ ở Thành phố Hồ Chí Minh, cũng như mảnh đất, con người nơi đây luôn hào sảng và nghĩa tình. Những đặc trưng này cũng có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với đời sống văn hoá và sự phát triển kinh tế, xã hội. Ngôn ngữ ở Thành phố Hồ Chí Minh đã trở thành phương tiện giao tiếp hiệu quả, gắn kết cộng đồng. Mặt khác, nó cũng tạo nên màu sắc văn hoá đa dạng, phong phú, tạo điều kiện thuận lợi để phát triển, hội nhập, giao lưu quốc tế, góp phần dựng xây và phát triển đất nước.

*Nằm trong tiếng nói yêu thương
Nằm trong tiếng Việt vẫn vương một đời
Sơ sinh lòng mẹ đưa nôi,
Hồn thiêng đất nước cũng ngời bên con.*

(Nằm trong tiếng nói – Huy Cận)

Chúng ta yêu thương, trân quý ngôn ngữ ở Thành phố Hồ Chí Minh cũng là yêu thương, trân quý ngôn ngữ của dân tộc Việt Nam. Là công dân Thành phố Hồ Chí Minh, chúng ta phải có trách nhiệm giữ gìn và phát huy thứ của cải vô cùng quý báu và thiêng liêng của dân tộc. Giữ gìn tiếng nói, chữ viết là giữ gìn bản sắc văn hoá, ý chí, nguồn cội của dân tộc mình. Trong xu thế tiếp biến, hội nhập văn hoá đang diễn ra mạnh mẽ, việc bảo tồn phát triển ngôn ngữ trở nên quan trọng và cấp thiết, là nhiệm vụ của mọi cấp, mọi ngành và chính mỗi người dân.

(Phỏng theo Chuyện “cái giọng Sài Gòn”, Hải Phan)

? CÂU HỎI

- Từ hiểu biết về ngôn ngữ ở Thành phố Hồ Chí Minh, hãy trình bày cảm nhận của em về ý nghĩa, vai trò của ngôn ngữ đối với đời sống văn hoá của người dân vùng đất này.

